

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z JĘZYKA POLSKIEGO DLA KL. VII

WYMAGANIA KONIECZNE - OCENA DOPUSZCZAJĄCA:

- Technika czytania pozwala uczniowi zrozumieć tekst.
- Względna poprawność językowa i rzeczowa wypowiedzi ustnych świadczy o zrozumieniu przez niego analizowanego zagadnienia.
- Wygłasza z pamięci krótki fragment wiersza lub prozy często popełniając pomyłki.
- W wypowiedziach pisemnych popełniane błędy językowe, stylistyczne, logiczne i ortograficzne nie przekraczają wartości prac i wysiłku, jaki włożył w ich napisanie.
- Stopień opanowania przez niego wiadomości pozwala na wykonanie zadań typowych, o niewielkim zakresie trudności, przy pomocy nauczyciela.
- Odróżnia głoskę od litery.
- Rozpoznaje części mowy.
- Odróżnia zdania pojedyncze od złożonych.
- Łączy wyrazy w zespoły składniowe.

WYMAGANIA PODSTAWOWE – OCENA DOSTATECZNA

- Krótko wypowiada się na temat przeczytanego utworu literackiego.
- Wybiórczo opowiada o wydarzeniach w utworze literackim.
- Wygłasza z pamięci wiersz, fragment prozy.
- Jego technika głośnego i cichego czytania pozwala na zrozumienie tekstu.
- W wypowiedziach ustnych i pisemnych na ogół przestrzega zasad poprawnościowych w zakresie budowy zdań, stosowania poznanego słownictwa i ortografii.
- Próbuje samodzielnie redagować formy wypowiedzi pisemnej: opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, charakterystyka postaci, list, zaproszenie, ogłoszenie, przepis, rozprawkę dbając o zachowanie ich cech charakterystycznych.
- Pisze plan ramowy.
- Zna rodzaje literackie.
- Wymienia podstawowe elementy świata przedstawionego.
- Odróżnia podmiot liryczny od bohatera utworu.
- Wskazuje w utworze środki poetyckie: epitet, porównanie, przenośnia, uosobienie, ożywienie, wyraz dźwiękonaśladowczy.
- Wyróżnia w tekście czasowniki osobowe i nieosobowe.
- Odmienia rzeczowniki przez przypadki, stara się oddzielić temat od końcówki.
- Rozpoznaje w zdaniu rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przymyki, spójniki i próbuje określić ich funkcję w zdaniu na prostych przykładach.
- Rozpoznaje zdanie z konstrukcją czynną i bierną.
- Wskazuje w tekście imiesłowu.
- Rozróżnia zdania i równoważniki zdań.
- Wskazuje różne rodzaje podmiotów, orzeczeń, przydawek, dopełnień i okoliczników.
- Rozpoznaje zdania bezpodmiotowe.
- Buduje zdania złożone z podanych zdań pojedynczych.
- Wśród zdań złożonych rozróżnia zdania złożone współrzędnie i podrzędnie.
- Wskazuje upodobnienia.
- Podaje około 15 wyrazów jako przykład na zastosowanie poszczególnych zasad ortograficznych.

WYMAGANIA ROZSZERZONE – OCENA DOBRA

- Czyta poprawnie, stosując zasady prawidłowego przestankowania i intonacji.
- Recytuje wiersz, fragment prozy z odpowiednią intonacją.
- Logicznie wypowiada się na temat przeczytanego utworu nawiązując do odpowiedniego zagadnienia.
- W wypowiedziach próbuje oceniać zachowania bohaterów literackich.
- Argumentuje popierając własne wypowiedzi cytacjami z utworów literackich.
- Podejmuje próby wypowiedziania się pisemnego w różnych formach: opowiadanie twórcze z dialogiem, list literacki, charakterystyka z pogłębioną oceną postaci, sprawozdanie ze spektaklu teatralnego, filmu, rozprawka.
- Dokonuje streszczenia utworu.
- Poprawnie zapisuje plan ramowy i szczegółowy
- Uzasadnia przynależność danego utworu do odpowiedniego rodzaju literackiego poprzez odwołanie się do ich wyznaczników.
- Klasyfikuje poznanych poetów i pisarzy w odpowiedniej epoce literackiej.
- Dobra znajomość tekstu pozwala mu na odtwórcze opowiadanie losów bohaterów, omówienie elementów świata przedstawionego.
- Wskazuje epitet, porównanie, przenośnię, uosobienie, ożywienie, apostrofę i onomatopcję w utworze literackim.
- Rozróżnia dialog i monolog, opowiadanie i opis, teksty prasowe i reklamowe.
- Przekształca dialog na tekst ciągły i odwrotnie.
- Tworzy rodzinę wyrazów.
- Podaje przykłady synonimów i antonimów.
- Wskazuje i nazywa upodobnienia.
- Nazywa części mowy: rzeczowniki, czasowniki, przymiotniki, przysłówki, liczebniki, zaimki, przyimki, spójniki i określa ich własności gramatyczne .
- Wymienia rodzaje zaimków.
- Poprawnie odmienia wyrazy przez przypadki.
- Wskazuje i nazywa imiesłowy.
- Przekształca zdania z konstrukcją czynną na bierną i odwrotnie.
- Dokonuje rozbioru gramatycznego i logicznego zdania .
- Na konkretnych przykładach omawia sposoby wyrażania różnych części zdania
- Układa różne rodzaje zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie.
- Rozpoznaje wypowiedzenia wielokrotnie złożone, tworzy ich wykresy.
- Odróżnia mowę zależną od niezależnej.
- Tworzy rodzinę wyrazów pochodnych będących różnymi częściami mowy.
- Zna ok. 15 wyrazów potwierdzających daną zasadę ortograficzną.
- Określa własności spółgłosek.
- Zna zasady akcentowania w języku polskim i odstępstwa od niej.

WYMAGANIA DOPEŁNIAJĄCE – OCENA BARDZO DOBRA

- Czyta płynnie, wyraźnie z uwzględnieniem znaków przestankowych, akcentów logicznych, właściwego tempa, tonu głosu.
- Poprawnie recytuje wiersz, fragment prozy, zwracając uwagę na dykcję.
- Ciekawie opowiada o wydarzeniach, zachowując logiczny tok narracji i następstwo czasowe.
- Podejmuje rozmowę w określonym celu, podtrzymuje kontakt z rozmówcą za pomocą środków językowych o funkcji kontaktowej.
- Koncentruje się na treści wypowiedzi innej osoby.
- Wykazuje się bardzo dobrą znajomością przeczytanego tekstu i omawianych lektur.
- Ma bogaty zasób słownictwa i umiejętnie się nim posługuje.

- Przedstawia wydarzenia z biografii omawianych pisarzy i poetów.
- Podaje najważniejsze informacje o epokach, w których tworzyli omawiani pisarze i poeci.
- Umiejętnie przytacza odpowiednie cytaty na poparcie swych argumentów, stosuje je w wypowiedziach pisemnych.
- Bezbłędnie redaguje poznane w kl. IV - VII formy wypowiedzi pisemnej dbając o ich formę graficzną.
- Ten sam tekst potrafi przedstawić w różnych formach w zależności od przyjętej konwencji.
- Poprawnie zapisuje dialog z tekstem wyjaśniającym sytuację mówienia.
- Rozumie i poprawnie posługuje się terminami w zakresie epiki, liryki i dramatu, zna podstawowe dla rodzajów literackich gatunki oraz utwory synkretyczne, potrafi je zdefiniować.
- Dokonuje samodzielnie analizy i interpretacji utworu poetyckiego, wyodrębnia tropy stylistyczne, odróżnia obrazowanie realistyczne od fantastycznego.
- Samodzielnie ocenia, wartościuje i wnioskuje.
- Sprawnie korzysta z różnych źródeł informacji
- Właściwie rozpoznaje poznane części mowy, poprawnie posługuje się ich formami, określa ich własności gramatyczne.
- Wskazuje i wyjaśnia różnicę między upodobnieniami wstecznymi a postępowymi, ubezdźwięcznieniami a udźwięcznieniami.
- Rozpoznaje i nazywa różne typy części zdania, omawia sposoby ich wyrażania.
- Wskazuje, nazywa i tworzy różnego rodzaju imiesłowu.
- Stosuje w zdaniach różne części mowy w różnych funkcjach składniowych
- Przeprowadza klasyfikację zdań złożonych współrzędnie i podrzędnie, rysuje ich wykresy.
- Tworzy bezbłędnie wykresy wypowiedzeń wielokrotnie złożonych, nazywa poszczególne części składowe.
- Podaje przykłady wyrazów utworzonych za pomocą różnych formantów.
- Świadomie stosuje zasady pisowni wyrazów, podaje ok. 20 wyrazów popierających daną zasadę ortograficzną.
- Zna zasady akcentowania i poprawnie akcentuje wyrazy .

WYMAGANIA WYKRACZAJĄCE – OCENA CELUJĄCA

UCZEŃ posiada wiedzę znacznie wykraczającą poza obowiązujący program nauczania.

- Twórczo i samodzielnie rozwija własne uzdolnienia i zainteresowania.
- Proponuje rozwiązania oryginalne wykraczające poza materiał programowy.
- Nie powiela cudzych pomysłów i rozwiązań, krytycznie ustosunkowuje się do językowej, literackiej i kulturalnej rzeczywistości.
- W wypowiedziach ustnych i pisemnych nie popełnia żadnych błędów merytorycznych, składniowych; wypowiedzi cechuje dojrzałość myślenia
- Bardzo aktywnie uczestniczy w lekcjach, dzieląc się z nich własnymi przemyśleniami.
- Bierze udział w projektach, konkursach literackich i teatralnych, interdyscyplinarnych, osiąga w nich sukcesy.
- Samodzielnie przygotowuje pomoce dydaktyczne na lekcje (albumy, prezentacje multimedialne itp.)
- Podejmuje działalność literacką lub kulturalną w różnych formach szkolnych i prezentuje wysoki poziom merytoryczny i artystyczny.
- Posiada rozszerzone umiejętności z zakresu kształcenia językowego oraz nauki o języku, przewidziane w programie nauczania w kl. VII.

*Opracowała
Magdalena Kubicka*